

221402

GÁRDONYI
GÉZA

Rózsaszínű Cica

DANTE KIADÁS

DANTE

GÁRDONYI GÉZA :
A RÓZSZASZINŰ CICA
ÉS MÁS VIDÁMSÁGOK

— Hol itt a rózsaszín, apukám?...

677699
M. v. o. 16208.

GÁRDONYI GÉZA

A RÓZSZAZINŰ CICA

ÉS MÁS VIDÁMSÁGOK

BICZÓ ANDRÁS RAJZAIVAL

Második kiadás

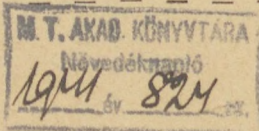
**MTA
KIK**

DANTE KÖNYVKIADÓ BUDAPEST

TARTALOM

A rózsaszínű cica	— — — — —	5
A nyuszi kalandja	— — — — —	7
Miért haragszik a Bodri a cicára	— — — — —	11
A kis csacsi meg a nagy nyuszi	— — — — —	14
Mese a labdáról és a macskáról	— — — — —	16
Mindennek van értelme	— — — — —	22
Száll a hinta	— — — — —	25
A virágok könnye	— — — — —	26
Mit beszél a csirke	— — — — —	36
A majom	— — — — —	39
A légy	— — — — —	44
Majom úr a háznál	— — — — —	46
Csillag meg a Tisza	— — — — —	49
Zöld erdőben	— — — — —	53
Négy kis cica	— — — — —	54
A sánta tyúk	— — — — —	56
Vica meg a cica	— — — — —	59
Cigányék ebédje	— — — — —	60
Csak türelem...	— — — — —	63
Erre felelj, ha tudsz	— — — — —	66
Az új harang	— — — — —	75

Copyright by Dante Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó: Somló Dezső

Krakauer-nyomda. Felelős vezető: Várnai S. Sándor

A rózsaszínű cica

A gyerekek képeskönyvet forgattak az asztalon. A könyv Jancsi édesapjáé volt.

— Nini! — kiált hirtelen Jancsi. — Ki látott már négyszögletes fülű tehenet?

— Ni, csakugyan!

A gyerekek bámulták a képet.

— Mit csodálkoztok azon, — szólt végre rájuk Jancsi apukája, — ti sohasem láttatok még rózsaszínű cicát.

— Nem bizony. — Mert olyan nincs is, — mondotta Jancsi.

— No ha nincs, hát szaladj le gyorsan a konyhába. És hozd fel az öledben a Cuki cicát.

A gyerekek mind rohantak. Valamennyien kíváncsiak voltak a Cuki cica bundájára.

Jancsi diadallal toppant be a szobába:

— Hol itt a rózsaszín, apukám. Én bizonyosan tudtam, hogy fehér.

— Hát akkor miért nem szóltál?

— Gondoltam, hátha közben valahogy megváltozott.

— Én rózsaszínűnek látom, — mondotta Jancsi apukája.

— Mi nem! — kiáltottak nevetve a gyerekek.

— Menjetek csak ki vele a világosságra!

A gyerekek kifutottak a macskával a folyosóra. Apuka ezalatt odalépett virágvázához és kihúzott a csokorból egy szál rózsát.

— Fehér, fehér, fehér! — kiabálták valamennyien a gyerekek.

— Hát nem látjátok, hogy rózsaszínű?

— Dehogy is, ez fehér!

— No nézzetek csak. Éppen nálam van egy szál rózsa. Most ráteszem a Cuki nyakára.

És Jancsi édesapja előhúzott a kabátja alól egy szép szál fehér rózsát és odatűzte a Cuki szalagjába.

— No ügye, hogy rózsaszínű a Cuki. Csakhogy fehér rózsaszínű.

A nyuszi kalandja

Az öreg nyúlnak két fia volt. Mindig mondogatta nekik:

— Vigyázzatok, mellettem maradjatok. Én messziről megérezem a vadászt. De ti még tapasztalatlanok vagytok, nem tudjátok, hogyan őrizkedjete a vadásztól. Aztán egyszercsak lepuffant benneteket.

— Milyen az a vadász? — kérdezte az egyik nyúl.

— Nagy, — felelte a nyúlanyó. — Akkora, mint a fa dereka. Többnyire zöld a ruhája és egy vasbotot hord a hóna alatt. Az a vasbot villámlik és mennydörög. Jaj annak, akit elér ez a villám.

— Hány lába van a vadásznak?

— Kettő.

— Csak kettő! — csodálkozott a nyúl.

— Ha csak kettő — mondotta az egyik, — akkor én könnyen elszaladok tőle, mert nekem meg négy van.

— Lábon nem is ér utol, — felelte nyúlanyó, — de a villáma utolér és eltalálhat.

— Hol él az a vadász? Az is bokorban lakik?

— Nem. Kövekből rakott lyukakban. A lyukakat házaknak hívják. Sok-sok ház

egymás mellett falu. Sok-sok ház egymás hegyén-hátán város.

— Ej ha én egyszer láthatnék ilyen falut, — mondotta a kis nyúl elgondolkozva.

— No még az kéne csak! — intette meg a kis nyulat nyúlanyó.

De a kis nyúl nem nyugodott. Nagyon kíváncsi volt.

Éjjel, mikor az anyja aludt, elszökött mellőle. Gyorsan mint a szél. Futott erdőn át, dombon át. Egyszer csak megpillantotta a falut.

Megdöbbenve állott meg.

— Hát ilyen nagynak nem gondoltam a falut.

Aztán belapult mélyen a fűbe.

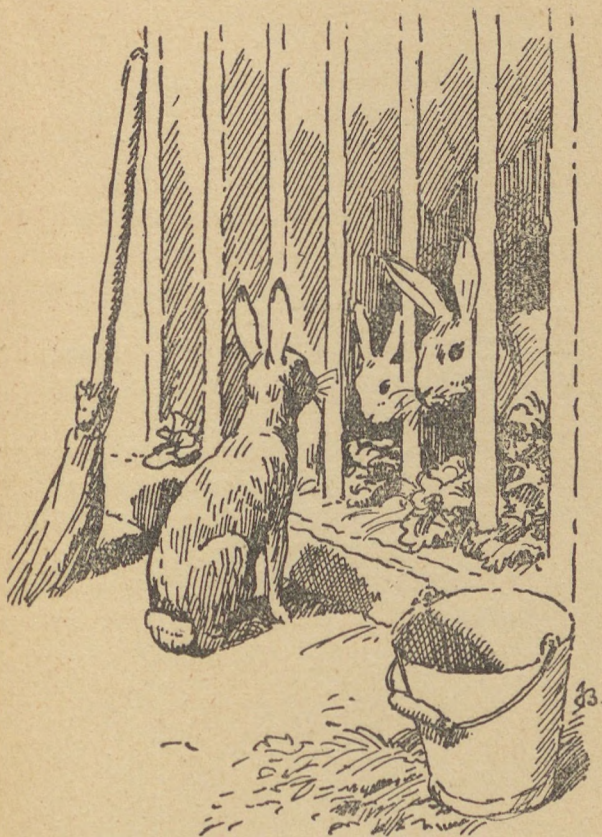
— Éjszaka van, — motyogta magában a kis nyúl, — az emberek is alusznak, a vadászok is. Megnézem a falut közelről.

Beosont a házak közé. Lábujjhegyen futkosott ide-oda. Megbámulta a hintót, a személtlapátot, az öntözőcsövet, szóval mindent, amit még sohse látott.

Az egyik ház félszerének elől nem volt kapuja. A kis nyúl oda is befutott.

Hát uramfia, mit lát ott egy ketrecben. Nyulakat.

— Honnan jöttél ide? — kérdezi az öreg nyúl.

— A mezőről. Nem is gondoltam, hogy itt rokonokat talállok.

— Mi házinyulak vagyunk.

— Örvendek, — bólintott a kis nyúl. — És miért vagytok ketrechen?

— Azért, mert a gazdánk attól tart, hogy elszökünk.

— Hát szeret benneteket?

— Bizony szeret.

— Hogyan szeret?

— Savanyú szószban és nyárson.

Amint ezt meghallotta a kis nyúl, úgyé vesd el magad, úgy megiramodott, hogy az árnyéka is majd lemaradt mellőle a nagy szaladásban.

Meg sem állott volna a világ végéig, ha a falu közepén pocsolyába bele nem szalad ijedtében.

A kutyák azonnal észrevették, hogy valami feketeség ugrál a pocsolyában. Körülfogták a kis nyulat és nyakoncsípték.

Bizony úgy megrázták a kis nyulat, hogy máig is sántit miatta.

Ha valahol sánta nyulat láttok, hát az volt az a nyúl, aki a faluban járt.

Miért haragszik a Bodri a cicára?

A Bodrinak fáj a feje
 úgy fáj, hogy még nyög is bele.
 A cicának több se kell,
 jön és víg dalt énekel.

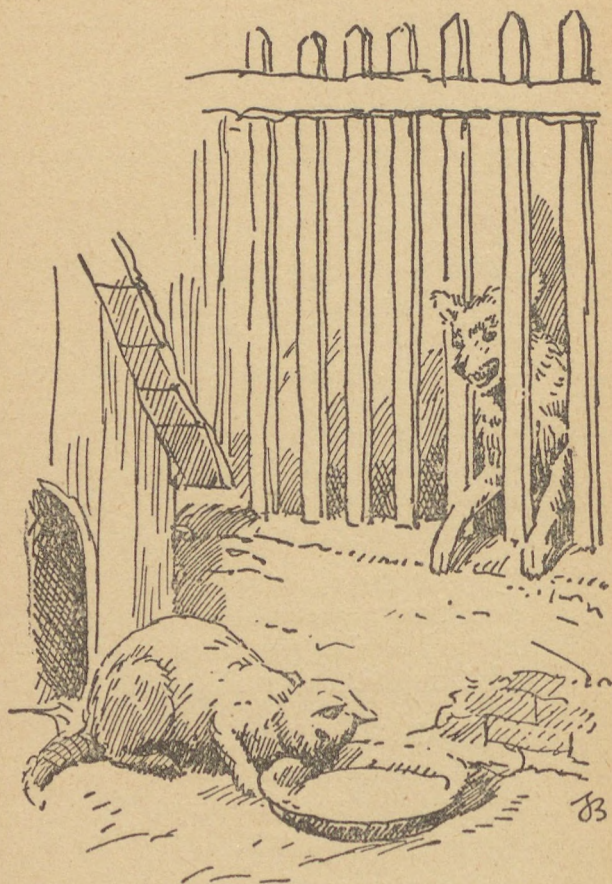
A Bodri ezt ki nem állja.
 Dühtől reszket szíve, mája:
 — Hamm! A bőröd jól megrázom!
 — Itt állok a kutyaházon.

— Széjjel téplek! Agyonváglok!
 Megfojtalak! Összeráglak! —
 így kiált és seprőt kap.
 A cicára nagyot csap.

Csap bizony a levegőbe.
 Nem érzi a cica bőre.
 Míg a Bodri egyet pillant,
 mint a villám, úgy elillant.

Bodri dühös már nagyon,
 átugrik a kőfalon.
 Ugrik ám, de ügyetlen,
 mint a duda megnyekken.

A cica meg ezalatt
 a kert rácsán átszaladt
 kutyaházhoz visszatér:
 — Megállj cica, kapsz ezért.

Még a kutya künn ugat,
jól belakik azalatt...

De a cica nem bánja,
sok jó falat a tálba.
Míg a kutya künn ugat,
jól belakik azalatt.

Kinyalja a tálat is,
lerágja a csontot is.
Mire Bodri vissza jut
cica ismét tova fut.

A kis csacsi meg a nagy nyuszi

— Kelj fel kis csacsi fiam, — szólt hajnalban a nagycsacsi az istállóban. — Kiviszlek ma a mezőre.

Hopp, felugrik a kiscsacsi. Összeüti a bokáját. Jóreggelt kíván a mamájának és kérdezi a fülét vidáman megbillentve:

— Mi az a mező, anyukám?

— A mező, — feleli a nagycsacsi — nem egyéb, mint egy nagy, nagy zöld asztal. Olyan nagy, hogy az egyik szélétől a másikig sohase tudod végigenni.

Ez tetszett a kiscsacsinak. Táncolva ment az anyja után a mezőre.

Amint ott legelésznek, egyszer csak odafut az anyjához a kiscsacsi:

— Jaj de megijedtem.

— Mitől?

— Furcsát láttam.

— Mit láttál?

— Icike-picike kis csacsikat.

— Mekkoraikat?

— Mint a fülem.

— Nem lehet az.

— Debizony. Ugy ugráltak, mint a szöcske. Gyere, nézd meg, ha nem hiszed.

Odavezeti az anyját. Hát két kis nyúl ül ott a fű között. Éppen mosakodtak.

— Jaj, mi látok? mekkora két nyulat látok? — kiáltott a kis nyúl.

— Nem nyulak azok, te kis *csacsi*, — szólt az öreg nyúl.

Az öreg számár pedig azt mondta erre a fiának:

— Nem csacsik ezek, te kis *nyúl*.

És mind a ketten barátságosan néztek egymásra.

Mikor jól megnézték egymást, a kis csacsi hazament a nagycsacsival és a kisnyuszi a nagy nyuszival.

Mese a labdáról és a macskáról

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy öreg molnár. A molnár olyan öreg volt már, hogy a szakála fehérebb volt, mint a liszt. A szemével pedig már olyan rosszul látott, hogy egyik zsáktól nem látott át a másikig. Megelégelte hát a munkát az öreg molnár. Egybegyűjtötte a fiait és azt mondta nekik:

— Fiaim, én már megöregedtem s azt a néhány napot, ami még hátra van életemből, arra használok, hogy elosszam köztetek mindenemet. Te Gyuri fiam, te legidősebb vagy, te kapod tőlem örökbe a malmot. Te Jancsi, neked elég lesz a szamaram is. Neked meg Ilus lányom nem adhatok más örökséget, mint azt a kis macskát, amit ide vetettek be a gonosz gyerekek a malomkerék alá és én kifogtam a vízből.

A két fiú elégedetten nézte az ajándékot. Iluskának azonban könny csordult ki a szeméből:

— Mihez fogjak én azzal a macskával? Gyuri keze alatt majd vígan tovább jár a malom. Jancsi meg gabonát hord a szamáron a malomba. Megélnék gond nélkül.

De nekem sovány rész jutott. A macskától bizony éhen halhatok.

— Testvéreim, — szólal meg végre elkeseredésében Ilus, — könyörüljete rajtam. Engedjétek, hogy én veletek maradhassak. Különben a macskámmal elpusztulok éhen, ha világgá zavartok.

Gyurinak nem tetszett a könyörgés.

Jancsi szíve se sajnálkozott Iluson.

Ilus hát felöltötte a legrongyosabb ruháját s útnak indult a cicájával, csak éppen hogy még a labdáját vette kezébe. Gondolta:

— Ha nagyon bánatos leszek, majd eljátszogatok ezzel a labdával. Elvégre is ezt karácsonkor az angyalok gurították az én ágyamba, amikor aludtam.

Ment, mendegélt Ilus.

Ahogy így ballagnak az úton, egyszer csak megszólal a cica:

— Ne szomorkodj kedves gazdám. Tudom, hogy nem sokra becsülöd a hasznomat, de készíts nekem egy zsákot és két olyan csizmát, aminek a talpa ugyanolyan gumi, mint a labdáé, meglátod nem olyan rossz rész jutott neked örökségképen, mint ahogy hiszed.

Megörült Ilus a macska beszédének. Nem gondolkodott egy percre se. Készítetett a macskának mindent, ahogy kí-

Ttnak indult a cicájával meg a labdájával...

vánta. Aztán a csizmát beletette a zsákba és odaadta a macskának.

Boldogan haladtak tovább a vándorlásban.

Iluska boldogságában a labdáját feldobta a levegőbe. A labda olyan magasra szállt, hogy alig lehetett látni.

Ez volt Ilus szerencséje.

A labdát meglátták a mezőn a kisnyulak. Sok-sok kisnyúl szaladt, hogy a labdát elkapja és elvigye.

A macska megijedt:

— Iluska újra sír majd, ha a labdát a nyuszik elfogják.

Hirtelen ledobta hát a válláról a zsákot. Fölrántotta a csizmát. És szaladt volna a labda után.

Már akkor nagyon, de nagyon sok tapsifüles rohant a labda irányában.

De a labda éppen a macska felé gurult.

A macska hirtelen nagyon gondolt. Elterült a földön. Kinyitotta a zsák száját. Hát a sok nyúl a labdával együtt mind be a zsákba. Mikor a zsák tele volt, a macska hirtelen rántott egyet a zsák madzagján és a sok szeleburdi nyúl mind Iluskáé lett.

No megörült ennek Iluska. És azon gondolkodott:

— Mit csináljak én ezzel a sok nyúllal.

— Könnyű a megoldás, — felelte a macska. — Én majd minden házba bekukkantok. Ahol jó kisgyereket látok, oda beengedünk egy-egy tapsifülest.

Ugy is lett.

A gyerekek mindenütt nagyon örültek a nyuszikának. Iluskának pedig minden háznál jó vendégséget rendeztek. Készítettek neki hófehér habossüteményt, édes madártejet, ropogós tetejű dobostortát. Utána meg minden zsebét telerakták piros almával.

Az egyik nyuszi éppen a király gyerekének a keze közé szaladt. A király is megvendégelte Iluskát. Megszerette. És nem is eresztette el többé a palotájából. Ott tartotta a fiának menyasszonyul. Készítetett neki arany ruhát ezüst fátyollal, gyémánt főkötővel.

Amíg mindez készült, a macska visszazökött a malomba, hogy elujságolja Ilus nagy szerencséjét. Hát uramfia, a malmot síralmas állapotban találta. A zsindelet a háztetőről a zöld moha már lepusztította. A kerekek rosszak voltak. A malom tele egerekekl. A száárnak se jutott több, csak kóró.

A macska először is kifogta az egereket. A királyi palotából pedig küldött ácsot, gerendát. A száárra felültette Iluska

két testvérét s úgy kísérte őket hegyen át, völgyön át.

Éppen akkor szóltak a harangok az esküvőre, amikor megérkeztek. Iluska szeretettel ölelte meg testvéreit. Elfelejtett nekik egy perc alatt mindent. Boldog vígság szállott az üneplők szívébe. Csaptak olyan lakodalmat, hogy még a labda is kiszökött a zsákból s örömeiben elkezdett ugrálni, s azóta mindig ugrál, ha kislányt lát, mert azt hiszi, ebből is egyszer olyan szép menyasszony lesz, mint az ő Iluskája.

Mindennek van értelme

Egyszer a gyerekek kísértáltak a mezőre. Az úton katonák jöttek velük szemben. A dobos erősen verte a dobot. A katonák egyszerre léptek valamennyien.

— Mit gondoltok, gyerekek, mit dobol a katona?

— Azt, hogy egyszerre lépjen mindenki.

— De honnan tudják azt a katonák.

— Honnan?

— Hát onnan, hogy vigyáznak és kihallgatják a dobszó értelmét. Hallgassátok csak ti is:

*Rop, rop, rop, ropog a bakancsom
dob, dob, dob, dob lábammal dobbantom
magyarr, magyarr büszke a nevére.
dirr, durr halált szórr az ellenségre.*

Utána a gyerekek a rétre érkeztek, ahol a juhász legeltette a nyáját.

A birkák bégtek. A báránykák még jobban.

— Hát ezek mit mondanak?

— Nem tudjuk.

— Kérdezzétek meg a juhászt, majd megmondja. Ő már ismeri a birkák hangját.

A bárányka azt mondja vékony hangon:

Peerje-levelet, peerje-levelet.

Az idősebb juhok azt felelik rá:

Maaajd a nyááron, maaajd a nyááron.

A vastaghangú öregjuhok erre azt mondogatják:

Neeem éreeem één aazt. Neem éreeem ééén aazt.

Száll a hinta

Száll a hinta, száll a hinta.
Hova repül a kis Linka?

Egy virágról más virágra:
rezedáról tulipánra,
mint a lepke messze tájra.

Száll a hinta, száll a hinta.
Hova repül a kis Linka?
Oda, ahol senki se jár,
csak az aranytollú madár:
Fel az égi magasokra,
csillagokról csillagokra.

Száll a hinta, száll a hinta.
Hova repül a kis Linka?
Se csillagra, se virágra, —
édes anyja karja várja.
Mindenhova jó elmenni,
de csak legjobb otthon lenni.

A virágok könnye

Palikát hol volt, hol nem volt Palikának hívták a gyerekek. Nemcsak azért, mert szerette a hol volt, hol nem volt meséket, hanem azért is, mert valahányszor a mamája kereste a szobában, Palika hol volt, hol nem volt. Mingyárt megszökött a mamája mellől. Csoda-e aztán, ha ilyenkor Jalika olyat is mívelt, amit jobb, ha májának nem is említünk.

Én is láttam egyszer. Véletlenül. Akaratlanul.

Átosont Palika a szomszéd kertjébe. Körülpillantott. És bizony hozzányúlt a piros almához. Gyorsan befalta az almát ott helyben, a fa alatt és usgyi kifelé a kerítésen, a törött lécnél.

De máskor is láttam én Palikát. A saját kertjükben. Szép virágos kertjük van Palikáéknak. Amikor én láttam, Palika a rózsánál settenkedett. Nagyon tetszett neki egy szál fehér rózsa. Egyetlen nyílt virága volt az a rózsa annak a rózsatőnek. Nagy volt. Fehér fejű. Palika oda is tolta hozzá kis pisze orrát. Szimmantott egyet.

— Hej, de gyönyörúséges még az illata is.

A rózsákhoz éppen akkor érkezett meg a méhecske. Körüldongta a virágot, mint-ha ezt mondaná Palikának:

— Elmenj innen! Én már tudom, mi a szándékom.

Palika el is húzódott kissé. De azután a méhecske nagyobb kört röppent. Eltűnt. Palika rögtön nyujtotta kezét a rózsa felé.

Ebben a pillanatban valaki megszólalt a háta mögött:

— Le ne tépd azt a rózsát, te! Hát nem sajnálnád leszakítani? Erre neveltelek én téged, mi?

A hang az édesanyjáé volt.

No ettől jobban megijedt, mint a méh zümmögésétől. Odébb lépett, mintha neki jaj, ahogy is volt szándéka ezt a rózsát mégcsak érinteni is.

De a gondolata azért naphosszat a rózsán járt.

Alkonyat felé, mikor elcsendesült minden, lábujjhegyen kiosont a szobából. Neki egyenesen a rózsának.

A méhecske rég elpihent már, nem védelmezte többé a rózsát.

Édesanyja meg vetette Palika ágát a szobában. Gondosan rakosgatta Palika párnáit. Utána meg a képeskönyvet hajtogatta, rakta össze. Az ólomkatonákat rendezte. Begurította a kis vaskereskű

ágyút is a helyére a polcon. Mellé állította a vártüzért is, hogy ha netalán éjszaka kitörne a háború, rögtön ott legyen a gyújtókanóccal.

Palika ezalatt lent nézelődött a kertben a fehér rózsza körül.

Bámulta a virágot.

— Hozzányúljak? Ne nyúljak? — fontolgatta gondolataiban. — Hátha csakugyan kikapok miatta.

A virág ott a levelek között olyan volt, mint az égről hullott szép csillag. Tüzes-szemű csillag. Palika azt még nem értette, hogy a tüzes csillogás onnan van, hogy a kertészbácsi a nagy locsolóval megöntözte s az alkonyodó nap fénye csókolja meg búcsúzóul a virágot.

Ez a piros ragyogás csak fokozta kíváncsiságát. Végül is megragadta a virág szárát. Rántott egyet rajta durván, vadul s a virág a markában maradt.

Palika ijedten pillantott az ablak felé. Csend.

Semmi mozgás belülről.

És a keze fején hirtelen hideget érzett.

Akkor látta, hogy csupa víz a tenyere, meg a kabátja ujja is.

Ijedten dobta el a virágot és szedte elő a zsebkendőjét.

De a zsebkendőt Palikánál nem olyan

egyszerű megtalálni. Sok a zseb. Időbe telik hát a keresés.

Leült hát a járda szélén a gyepre, hogy végigkutassa, keresse összes zsebeit. Kiszedje belőle a sárkányeresztő fonalat, vilanykapcsolót, szöget, bádogoshalnyitót, cérnakarikát és ki tudja még mi mindent.

Amint így hajlong, a feje hozzáért egy virágos ághoz.

Hirtelen mintha egy kis csengő csendült volna.

A következő pillanatban egy fehér alakot látott maga előtt:

— Ne félj Palika, — szólalt meg a fehér alak. — Én a virágok tündére vagyok. Szeretem a jó gyerekeket. Csak azt kérdezem tőled, miért tépdersed te az én kedves virágaimat. Miért nem hallgatsz anyukád jó szavára, aki ismer engem. De lásd te is, ki vagyok. Gyere velem.

És a tündér hosszú virágos pálcájával átfogta Palika derekát s vitte, vezette a kerti úton.

Amerre haladtak, a virágok mind meg-elevenedtek. A fűszálak végéről zöldruhás apró babafejek kíváncsian pillantgattak feléjük.

— Ni-ni a mi tündérünk!

Az árvácskák szégyenkezve borították

a fejükre sötétkékalapjukat s az alól
lesték őket:

— Ma nincsen egyedül! — sugdosták.

A harangvirág tölcserén át víg nótát
fuvolázott feléjük:

— Hadd lássa, hogy vígan élünk! —
mondották.

A szarkaláb sikongatva kergetődzött a
kerti pad körül a másik szarkalábbal.

A tátika csacsogó szájjal mondotta:

— Tündérünknek vendége érkezett!

De a virágok nem hallották az örökké
fecsegő tátika szavát. A gyűszűvirág sem
igen hallhatta, mert szorgalmasan varro-
gatott a szikla fölött anélkül, hogy fölpil-
lantott volna. A borzas Kata fészülködött
a tó vizében. A lusta mákvirág még csak
akkor ébredezett: kinyújtotta karját az ég
felé és olyan illetlenül nyujtózkodott, hogy
a mellette álló pipacs elpirult belé. A sar-
kantyúvirág vidáman pendítette össze bo-
káit a tündérke előtt s a legújabb nóták
hangja mellett táncra kérte. De a tündér-
ke rászólt:

— Oh köszönöm, most ne zavarjál!

Erre sértődötten lépett a nebántsvirág
mellé. A nebántsvirág lesütötte a szemét
s csak a kisujját nyújtotta a sarkantyuka
felé. De a sarkantyukának ez is éppen ele-
gendő volt. Átkapta a derekát és elkerin-

gőzött a hajnalkák felé, akik összefonódva indás-zöld karjaikkal már vígan táncoltak.

Palika azt se tudta merre nézzen? Merre bámuljon? Merre gyönyörködjön?

Egyszerre valahonnan a távolból hirtelen lélekharang hallatszik. A bánatos szó megzavarta a kert vídámságát. Pillanat és megállt minden. A harangvirág is abahagyta a táncot és átvette a kongó-bongó hangokat.

A virágok kíváncsian néztek egymásra:

— Mi az? Ki halt meg?

A szarkalábnak elállt a lélekzete is:

— Jaj, de kimelegedtem, — mondotta.

— Bizonyosan megfázott valaki közülünk és nem hivatta idejében az orvosbácsit.

— Vagy nem vette be az orvosságot, — járt a szája ismét a tátikának.

— Jaj, tán valaki a mieinkből. Bizonyosan halálra kínoztá a mostohája! — mondotta az árvácska.

— Lehet, hogy valamelyikünk elgurult és ráléptek, — mondotta a gyűszűvirág, föl sem pillantva a munkájáról. — Vajjon mikor temetik?

— Vagy közülünk ültetnek ki valakit a temetőbe, — mondotta a fűzfavessző vékonyka hangon.

— A borzas család nem olyan halandó,

— beszélte borzas Kata a haját tovább fésülgetve. — Én nem féltem őket.

— Lehet, hogy közülünk. Valamelyiknek leszakadt a hintája és kitörte a nyakát, — mondotta szomorúan a hajnalka.

— Nem, nem, egyiktek se, — szólalt meg a tündérke csengő hangon. — Ez a kisgyerek ölt itt meg egyet közületek.

— Kit? Kicsodát? — kérdezték egyszerre sokan is, de a tátogató sipító hangja miatt alig lehetett érteni a szavakat.

— A fehér rózsát, — felelte a tündér.

— Letépték? — szörnyülködött el a mákvirág.

— Le, — hozta meg a hírt a gólyahír.

— Oh, micsoda szomorúság lehet a mamájának, testvéreinek, — jajgatták a virágok.

— Egyetlenke volt még, — mondotta a virágoknak a tündér.

— No, annál szomorúbb, — sajnálkozott az árvácska.

Végül is valamennyi virág sírva fakadt. Hullott a könnyük. Pergett szakadatlanul.

Palika szorongó szívvel símult a tündérhez.

A tündér átkarolta Palikát és elrejtette arcát hosszú lebernyege alá. Azután újra elindult Palikával, hogy megnézzék a rózsát.

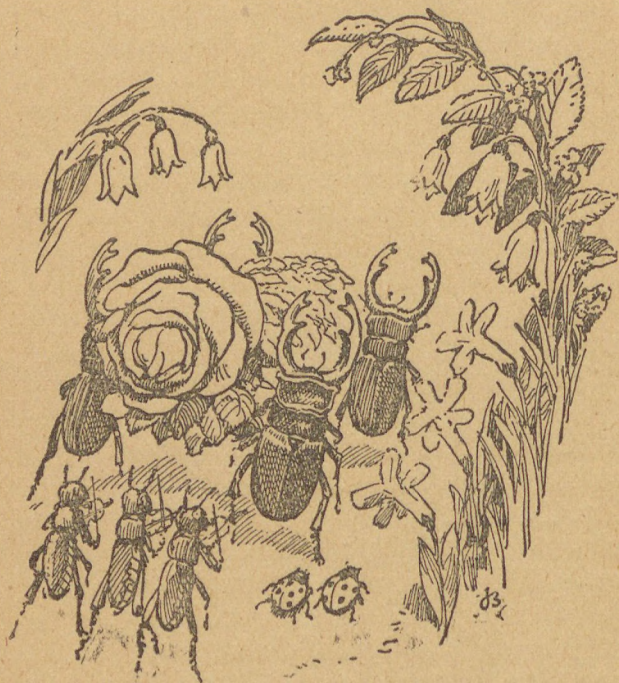
A rózsza akkor már ott feküdt a ravatalon.

A szarvasbogarak vették vállaikra. A levele szára le volt terítve apró fehér virágszirmokból szótt csipketakaróval. A csipkerózsa munkája. Mindenki tudta róla, hogy a csipkerózsa nénikéje a megboldogultnak. A halott körül nyolc mécsvirág és nyolc szentjánosbogár lámpája fénylett. Mögötte száz tücsök hegedűje vonta a gyászzenét. A katókák, bodobács bogárkák megfürdették a hátukat a porba s úgy jöttek el, hogy megsírassák.

A harangvirágok szakadatlanul búsan bongadoztak.

Erről a harangszóról eszébe jutott Palikának, hogy neki is volt egy kis testvérekéje, Juditka. Még tavaly. Annak is így szóltak a harangok. Így feküdt a ravatalon. Némán. Mozdulatlanul. Pedig előző nap még játszott, futkosott vele. S másnap ráhelyezték a koporsóra. Virágok hajoltak Juditka fölé is. Sok-sok virág. A virágok siratták el őt is. Azok szomorkodtak mellette. Az egyik koszorú szalagjára még az is rá volt írva arany betűkkel: Palika.

Emlékszik még Palika, mikor ő ezt a kis koszorút megkönnyezte, pedig a koszorú csak papírosból volt. Színes papírosból. Sok-sok cserép nefelejcsvirág kékllett a ko-

...Mögötte száz tücsök hegedűje vonta
a gyász-zenét.

porsó körül a fényes zöld levelek között.

Palika hirtelen megszorította a tündér kezét, mert ahogy körülnézett látta, minden virágon könnycsepp csillog.

Palika felsikoltott:

— Igérem, nem tépek le soha többé egy virágot se! Tündérkém, megígérem neked!

S nyúlt, hogy átölelje a tündért. De a tündérnek hirtelen átváltozott a ruhája fekete színűre.

Palika mellett az édesanyja állott. Künn voltak a kertben, a gyalogjáró mellett. Ragyogó csillagos éjszaka körülöttük. A virágok mind pihentek. Aludtak. Csak a fehér rózsza hevert a ravatalon még most is a fűben.

— Hol vagy Palika, — szólt rá az anyja boszúsan. — Egy órája már, hogy keresünk.

Palika hirtelen rádobott egy falevelet a rózsára. Érezte, hogy ez a rózsza az, ami a történetből igaz. Meg a csillogó könnycseppek ott a sok-sok virágon.

Mit beszél a csirke?

Holnapután kiskedden történt, — tehát jól tudjátok mikor. A tyúkanyó kivezette a csirkéit.

Akkor voltak először sétálni a csirkék.

Az udvaron sokféle csirke járt. Különféle tyúkanyók különféle csirkéi.

Egy feketeszínű csirke fölállott egy virágcserepre és így csipogott:

— Tisztelt csirkék!

— Ti fiatalok vagytok. Látom, hogy nemrég keltetek ki a tojásból. Én tegnap keltem ki, tehát már sokat tudok.

— Ne csipogjatok hát, hallgassatok ide!

— Csirkének születni szép mulatság. Nincs a világon nálunknál szebb kétlábú teremtés. Miénk az udvar! Miénk a mező! Miénk az egész világ!

— Nekünk terem magot a virág. Nekünk érik a búza. A köles. A rizskása. Nekünk bugyog a víz a kútból. Nekünk főz a gazdasszony. Nekünk süt a nap.

— Ne csipogjatok! Ide hallgassatok!

— Tudjátok-e miért jöttetek a világra?

— Csip, csip, nem tudjuk.

— Azért, hogy felnövekedjete és pecsénye legyen belőletek.

— Tudjátok-e mi az a pecsenye?

— Csip, csip, nem tudjuk.

— Az, hogy levágják a nyakatokat, forró vízbe tesznek, megebédelnek az emberek. Tudjátok-e mi az a forró víz?

— Csip, csip, nem tudjuk.

— A forró víz olyan víz, amely forró. Most már tudjátok?

— Csip, csip, most már tudjuk.

— No. Hát a tyúkanyám beszélte, hogy a forró víz után a megsütés következik. Tudjátok-e mi a megsütés?

— Csip, csip, nem tudjuk.

— A megsütés nem egyéb, mint megsütés. Most már tudjátok?

— Most már tudjuk.

— A megsütés különben tűzön történik. Azt úgye tudjátok, mi a tűz?

— Csip, csip, nem tudjuk.

— Csip, csip, én sem tudom. Csak annyit tudok, hogy nekünk nem egészséges. Azért hát csak annyit mondok, szaladjunk, szaladjunk, soha ide vissza ne jöjünk.

Éppen akkor lépett ki a gazdaasszony az udvarra. Kenyérmorzsát, kalácsmorzsát szórt ki a csirkéknek egy abroszból.

A csirkék se láttak, se hallottak, nekiestek a morzsáknak. A beszélő csirke is jóllakott.

Elfeledtek tüzet, vizet. Mert olyan ám a csirke esze, hogy mindent hamar elfelejt.

Holnapután kiskedden rántjuk ki az első csirkét. Aki ezt nem felejtí el, eljöhet hozzám ebédre.

A légy

De mi van az orcáman?
Egy csúnya légy, úgy látom.
Hess innen te goromba!
Még rászáll az orromra.

Szeretem én a tejet,
kapok reggel eleget.
A cukrot se sajnálom,
mazsolás a kalácsom.

Jaj neked, ha megkaplak
Egyszeribe szétcsaplak!
Ni a torkos hova száll!
Nesze neked légy madár!

Jaj az ördög vigye el,
kiömlött az édes tej.
Oda csésze, nagy a kár,
elillant a légy madár.

A majom

Pali bácsi tengerész. Csak husvétkor meg karácsonkor jön haza. Máskor mindig a tengeren jár.

Legutóbb, hogy itthon volt, arra kérték a gyerekek:

— Kedves Pali bácsi, küldjön egyszer a majmok hazájából egy eleven majmot.

— Szívesen, — felelte Pali bácsi, — csak azután vigyázzatok, mert a majommal sok a vesződség.

És küldött a tengerről egy majmot.

Nagy volt az öröm a háznál, mikor a majmosláda megérkezett.

Apa és anya akkor éppen a vásáron voltak. A majmot a vasúti szállítók hozták. A majom ládáját betették a szobába.

Csak akkora volt a majom, mint valami nagy barna macska. Szürke szakál körítette a fejét. Fülei is szőrösek voltak. Mikor a gyerekeket meglátta, kinyújtogatta a kezét, mintha üdvözölni akarta volna őket:

— Szervusz Peti. Szervusz Jancsi.

— Eresszük ki a ládikából, — mondotta Jancsi. Hadd játszék velünk. Hiszen olyan barátságos állat.

A majom kimászott a ládikájából.

Ide-oda nézegetett. Egyszer csak fölugrott az íróasztalra és kíváncsian nézegette az ujságot.

— Nini, — mondotta Peti, — ujságot olvas a majom. Ez a majom tud tán még magyarul is.

Egyszer csak lecsapta az ujságot és a tintatartóhoz kapott. Belekukucskált.

Tán azt gondolta leves van benne. Fekete leves. Vagy hogy lekvár. Szilva lekvár. A vége: fölemelte a nagy tintatartót a szájához és megízlelte a tintát.

Nem ízlett neki.

A tinta végigömlött a majom bundáján elől. A majom észrevette. Letörölte a kezével és így méginkább bemázolta magát vele. Most már a könyökéről csurgott alá a tinta.

Ettől megijedt.

Befutott a másik szobába és azon tintásan belebujt az ágyba, a fehér ágynemű közé.

— Jaj, — kiáltotta Peti. — Fogjuk meg, fogjuk meg! Dugjuk vissza a kalitkába.

Csak hogy nem olyan könnyű ám a majomfogás. A majom átugrotta Pétert és usgyi ki a konyhába.

A szakácsné éppen a rétestésztát nyujtotta az asztalon. Majd halálra vált, mi-

kor a majom odaugrott eléje. Sikoltva menekült az asztaltól.

Erre a majom felkapta a rétestésztát és gyorsan magára terítette esőköpönyegnek.

A szakácsné ijedtében kikapta a lábasból a fakanalat és rákoppintott a majom fejére.

A majom megtapintotta az ütés helyét. Azután a tűzhelyen levő krumplifőzelékbe ugrott bele. Csak a füle látszott ki belőle, úgy lesett kifelé. De hogy hozzája közeledtek, a fazékból felugrott a falon lógó szitára. A szita leesett. A majom is lepotytyant s vele együtt egy tányérra való krumplifőzelék is került a földre.

A majom a földön meglátta a cipőkefét. No éppen ez kellett neki.

Felkapta a kefét s fölugrott vele a kürtő tetejére. Az ugrástól a kürtő elvált a kéménytől. A majom usgyi be a kályhacsőbe.

— Jaj, — sikoltozott Jancsi, — megfullad ott az a majom.

— Dehogy fullad! — felelte a szakácsné a kürtőlyukon bekukucskálva, — keféli a kormot.

Csakugyan a korom fekete felhőként dőlt a konyhába.

Mikor a majom észrevette, hogy a szakácsné iránta érdeklődik a cső másik vé-

gén, ráugrott a szakácsné fejére és megkefélt az arcát a kormos kefével.

A szakácsné futva menekült a folyosóra.

Peti, hogy a szakácsnét megmentse, lekapta az ágyterítőt, ráborította a majomra és belecsavarta.

Igy fogták meg a majmot, a terítóből

lassan kibontogatva és beugratták vissza a ládájába.

Bizony estig tartó munka volt, míg mindent rendbe szedtek a házban. Olyan felfordulást rendezett a majom pár perc alatt.

Majom úr a háznál

A majomnak aztán Maki lett a neve. Láncrakötve tartottuk, különben mindig nekiugrott a tükörnek.

Nem tudta mi az a tükör. Azt gondolta, egy másik szobának az ajtaja és hogy abban a másik szobában egy éppen akkora majom él, mint ő. Szeretett volna azzal a másik majommal pajtáskodni.

Egy reggel véletlenül kikapcsolódott a lánc. A szobában nem volt senki. Maki nekifutott a tükörnek, hogy a pajtás nyakába ugorjon. A tükör betörött. Maki orra is.

— Az orvos mikor gyógyít, ír valamit, — gondolta magában. Petit is így gyógyította. Jancsit is. Bizonyos, hogy az írástól meggyógyul az én orrom is rögtön.

Azzal kereste a tintatartót. Belemártotta az ujjait egyenkint. Az aszalón egy drága képeskönyv hevert. Abba írt mindenféle ákom-bákumokat.

Utána az ablakra pillantott.

— Kiszaladok a kertbe, — mondotta magában, — megkeresem azt a fát, amelyiken a túrósrétes terem.

Mert a túrósrétes a Maki legkedvesebb eledele.

Csakhoggy siettében nem gondolt arra, hogy az ablak nyitóra jár. Ugy ugrott ki az ablakon, hogy az üveget is magával ugrotta.

— Ejnye de furcsa, — szisszent meg az oldalát nyomogatva, — ki hitte volna, hogy a semmi üvegből van.

Mindenfelé keresgette a túrósrétesfát, de persze nem találta.

Eközben elvetődött a baromfiudvarra.

— Megnézem, — szólott, — melyik ketrecben lakik a kirántott csirke.

Bement egy ketrecbe. Ott meg a homlokát nekiütötte egy szögnek.

— Ejnye, ejnye, kilyukadt a homlokom, azért csöpög. Dugok a fejembe szalmát. A kárpitos is azt dug a diványba. A divány azért olyan szép és puha, mert szalma van benne. Hadd legyen szép az én fejem is és hadd legyen puha, akkor nem fáj, ha megütöm.

Már éppen markába fogta a szalmát, mikor meglátta, hogy ott lapul a ketrecben az öreg házinyúl is.

— Gyere csak hamar, fiacskám, — mondotta az öreg nyúl a másik nyúlnak, — nézd micsoda furcsa állat.

— Nem ismered? Majom úr ez a kastélyból.

— Honnan tudod?

— Husvétkor kapott a Peti tőle márványtojást és ránk fogták, hogy mi hoztuk.

— Ugyan. Mese az végig. Mi csak cukortojást szállítunk. Kergessük el.

— Hogyan?

— Nézzünk erősen a szeme közé.

A két nyúl kiegyenesítette két hosszú fülét s hirtelen két lábra állott.

A majom úgy megijedt, hogy nekiugrott a ketrec drótjának s addig kereste rajta a rést, míg kimenekült onnan. Visszaszaladt a láncához.

Azóta mindig félelemmel és csodálkozással nézegeti az ablakon át az udvarra vetődő nyulacskákat.

Csillag meg a Tisza

Csillag ló volt. Tisza meg kutya volt.

Mind a ketten Balázs urat szolgálták.

Jó úr volt ez a Balázs úr: se kutyának, se lónak nem volt olyan dolga senki udvarán, mint a Csillagnak meg a Tiszának.

Tisza meg Csillag együtt nőttek fel. Játsoztak az udvaron. Tisza kergette Csillagot. Csillag meg átugrált a Tiszát.

Azt mondja egyszer Tisza:

— Fussunk versenyt.

— Jó, — felelte Csillag, — fussunk. Indítson a kakas.

A kakas felállott a kerítésre és indulót kukorékkolt.

Erre megindultak mind a ketten és futottak mint a szél.

Persze Csillagnak hosszabb lábai voltak, hamar elhagyta a Tiszát.

De azért megmaradtak jó cimboraságban.

Akárhányszor megtörtént, hogy mikor Tisza kenyeret kapott, odavitte felét Csillagnak és így szólt hozzá:

— Egyél, pajtás. Jó kenyér.

Csillag aztán visszakinálta Tiszát zabbal:

— Egyél pajtás. Jó zab.

Persze Tisza nem ítélte jónak a zabot.

Lassan megnőttek. Csillagból gyönyörű paripa vált. A szél sem érte utól. Tiszából pedig jó házőrző kutya. Száz ugatás közül is meg lehetett ismerni az ugatását, olyan hangosan ugatott.

Egynéhányszor énekeltek is.

Ilyenkor Balázs úr odaszaladt az ablakhoz és kinézett. Azután így szólott:

— Vajjon mi történt? A lovam nyerít, mintha megbolondult volna. A kutyám pedig vonít, mintha üstökös csillagot látna az égen.

Pedig jókedvéből énekelt mind a kettő.

Egy tavaszi napon bement Balázs úr az istállóba és megveregette Csillag hátát.

— Kétszer annyi zabot kapsz ma, mint máskor, — mondotta, — holnap indulunk a háborúba.

Csillag fölnyerített örömében. És mikor Tisza befutott hozzá az istállóba, így fogadta:

— Tudod-e mi ujság?

— Micsoda?

— Holnap indulok a háborúba. Viszem a gazdámat. Hej! szép dolog az! Az öreg lovaktól hallottam, micsoda dicsőség, mikor a paripa a háborúba viheti a gazdáját. Nem mindenféle lovat visznek a harcmezőre. Csak a kiválóbbakat.

— Én is elmegyek veled, — mondotta Tisza. Megugatom a muszkát.

— Nem, — felelt Csillag, — te maradj itthon. Őrizd a házat. Meglehet, hogy ide is elvetődik az ellenség.

— No akkor meg is harapom! — felelte Tisza.

Aztán elfogta őket a szomorúság.

— Ki tudja, látjuk-e valaha egymást? — szólt Tisza elszontyolodva.

— Ej, édes pajtás, — felelt Csillag, — ha baj ér is, szép halállal végzem. Minden csatatéren ott fehérlenek a paripák csontjai a vitézek csontja mellett és senki se mondja, hogy az ló volt.

Kora hajnalban megfújták a trombitát a ház előtt.

Csillag talpra ugrott és vígan nyerített.

Szépen fölszerszámozták, fölkantározták. Mikor Balázs úr fölpattant a hátára, úgy repült ki az udvarból, hogy szikrát hányt a patkója.

Tisza vele futott a falu végéig.

A falu végén mégegyszer ránéztek egymásra, azután Csillag eltűnt a többi vitézek paripái között az országút porfelhőjében.

Sokáig oda volt a Csillag.

Az idő már ősre vált, mikor egy éjsza-

kán meghallotta Tisza a lába ropogását.

Egyet vakkantott örömében és eléje futott majdnem addig a helyig, ahol elváltak.

Egész hazáig táncolt a ló orra előtt.

Csillag, Balázs urat is hazahozta.

Nagy volt az öröm.

Az istállóban Tisza megcsókolta Csillagot és így szólt hozzá:

— Csakhogy hazajöttél, jó pajtásom.

Mire Csillag így felelt:

— Hazajöttem, mert vége a háborúnak. Szétvertük az ellenséget: győztünk.

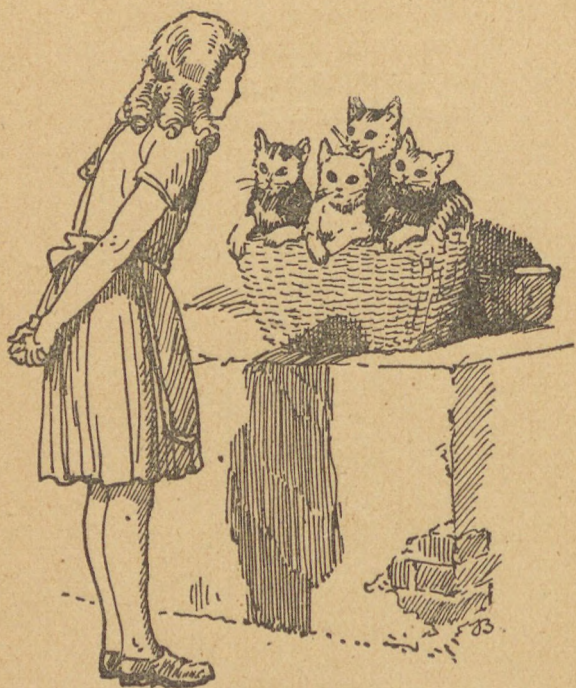
— Magyarnak másként nem is szabad, csak győznie!

Zöld erdőben

Zöld erdőben zöld fenyőre
rászállott a kis pinyőke.
Jaj de szép az éneke
vele szól a cinege.

A rigó is oda száll át.
Előveszi furulyáját.
Velük fujja: trillárom,
vígán élünk a nyáron.

Négy kis cica

Cina, Cenci, Ica, Mica.
Négy gavallér picicica.
Melyik szebb? Tán a tarka?
Tán a fehér? Tán a barna?
A veres is tiszta, csinos,
füle hegye, orra piros.

Mit tud ez a négy cica?
Cina, Cenci, Ica, Mica.
Mind a négy tud fára mászni,
egerészni, madarászni.
S ha leesik innen, onnan,
hopp! mindegyik talpra pottyán.

Szeretlek te négy cica.
Cina, Cenci, Ica, Mica.
Adok nektek reggel kávét.
Délben cukrot, csokoládét.
De ha éjjel énekeltek,
huncut cicák, megkergetlek.

A sánta tyúk

Van egy fahéjszínű tyúkunk. A fél-lábára sánta. Még csirke korában sántult meg. Verekedett a macskával. Azóta nem is állanak jólábon egymással soha.

A sánta csirke mikor megerősödött, mindig megkergette a macskát. Azután meg hogy tyúk lett belőle, minden macskát elvert az udvarról.

Jó tyúk: mindennap tojik egy tojást. Sántasága miatt nem került a pecsenyész-tálba soha.

Petinek hívjuk ezt a tyúkot. Érti a nevét és úgy követ bennünket, mint a jó kuty-
tya.

Egy napon abbahagyta a tojást. Attól fogva heteken át nem boldogította a konyhát tojással.

— Mi lelhetette ezt a tyúkot? — kérdeztük. — Bizonyosan megharagudott valamiért, azért nem tojik.

A tyúk persze nem felelt a kérdésünkre semmit, csak szedegette a magot az udvaron s ahogy félrefordított fejjel ránk nézett, olyan volt, mintha nevetne.

— No ha nem tojsz Peti, — mondotta az anyám, — odaadlak a koldusasszonynak. Egyen meg.

...Egy szép tavaszi napon előjött tizenhét kis
apró pityegősárga csirkével.

Akkor Peti eltűnt.

Kerestük. Hívogattuk.

Bizony nem jött elő .

Azt gondoltuk, hogy megijedt Peti és világgá ment. Meglehet, hogy mint fél-lábú koldul a tyúkok országába. Milyen nagy volt aztán a meglepetésünk, mikor egy szép tavaszi napon előjött tizenhét kis apró pityegő sárga csirkével. Ő volt az anyjuk.

Azóta a sánta tyúknak ismét nagy a be-csülete. Ha esztendőnkint egyszer eltűnik, tudjuk már, hogy nemsokára csirkékkel jön elő. Persze mondanom se kell, hogy a sánta tyúk csirkéi mind jó futók és izle-tes a pecsenyéjük.

Aki jól viselkedik, egyszer meghívom rántott csirkére.

Vica meg a cica

— Hol vagy, hol vagy cicuska?
Keres ám a Vicuska.
Megy a kocsi országútra,
Devecserbe, Dunántúlra.
Kocsin megyen a Vica,
eredj vele kis cica.

— Nem megyek én Devecserbe,
itt ülök a cylinderbe.
Ez aztán az úri élet,
száz cicával sem cserélek.
Alszom, mint egy vicispán —
Jó mulatást, Vicuskám!

Cigányék ebédje

Cigányék megérkeztek. A falu végén le-tűzték a sátorkarókat és tüzet raktak.

— No tűz már volna, — szólt a vajda, — de hol van az ebéd?

— Hol van az ebéd? — kérdezte a többi cigány is.

Hát bizony kiderült, hogy az ebéd valahol a levegőben lóg vagy a vízben vagy a földben mozog. Csakhogy ami a levegőben jár, ahhoz puska kell. Puska meg nincs. Ami a vízben mozog, ahhoz meg idő kell és horog. Mind a kettő nagyon hosszú, mikor éhes az ember. Ami pedig a földben rejtőzködik, az nem mindig kövér falat.

— Hát fogjon kiki magának ebédet, — szólt a cigányvajda.

A cigányok erre telemerítették a kannákat meg a fazekakat vízzel és szétosztottak a mezőn.

Laci is fölfogott egy nagy korsót. Elin-dult vele.

Az ürge már messziről meglátta Lacit. Ráült a két hátulsó lábára és úgy nézte, hogy Laci feléje megy-e?

De Laci is meglátta az ürgét.

— Haj, ha én ezt megfoghatnám! — mondotta magában.

És egyenesen arra tartott.

De az ürge nem várta meg. Bizonyosan azt mondotta:

— Gyere utánam, ha tudsz.

Azzal beszaladt a lyukba.

No bizony, oda utána nem tudott volna menni se Laci, se más. Tegnap egy tuzok elől is így menekült meg az ürge. Mert a tuzok is szereti az ürge pecsenyét.

Csakhogy Lacinak több az esze ám, mint a tuzoknak. Letérdel a lyuk mellé s önti bele lassan és folytonosan a vizet.

Az ürge egy darabig neveti odalenn az ellenséget, de mikor a víz hozzáérkezik, nagy meglepődéssel mondja:

— Tyüh, teringettét, de nagy zápor kerekedett, mióta idelelni vagyok. Csupa víz lesz a bugyogóm.

A víz mindig növekedik. Egyszer aztán nyakig ér az ürgének.

— No ennek az esőnek fele se tréfa, — gondolja ijedten. — Ki kell költözködnöm, különben itt veszek.

Azzal megindul kifelé szemben a zuhogó vízzel.

Egyszer csak azt érzi, hogy valaki hirtelen megkapja a derekát. Fölnyítja a szemét, hát látja, hogy odakin szép napos az idő és hogy ő egy cigánygyerek markába jutott.

Laci diadalmasan kiált a cigánysátor felé:

— Nekem már van ebédem!

Csak türelem...

Tanítóbácsi: Mondd meg nekem Kele Jancsi, ha otthon három körte van az asztalotokon s jön a Böske hugod és megeszik egyet, hány marad még?

Jancsi: Marad még három testvérem.

Tanítóbácsi: Nem a testvéredet kérdeztem Jancsi, hanem hogy hány körte marad még ott az asztalon.

Jancsi: Nem marad egy se, mert a Böske mind a hármat megeszi.

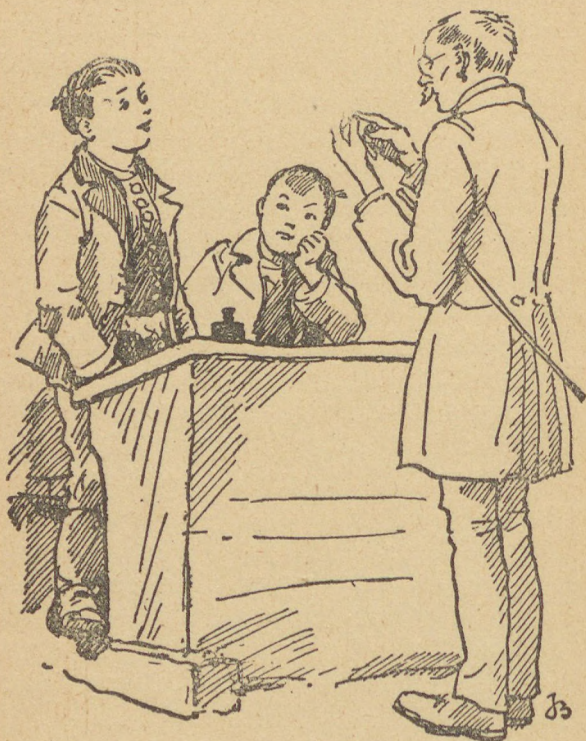
Tanítóbácsi: Nem értetted meg Jancsi. Nem igazi körtéről van szó. Csak gondoljuk, hogy az asztalotokon három körte van.

Jancsi: Azt rosszul gondoljuk, mert nincs nálunk körte egy mákszem se. Nem is volt.

Tanítóbácsi: Ide figyelj Jancsi. Én csak azt úgy mondom, hogy nálatok három körte van. Igazában nincs ott egy se. Ebből a három körtéből, amely valóságban nincs ott, megeszik Böske egyet. Mennyi marad?

Jancsi: Egy se, mert a valóságban nincs ott egy se.

Tanítóbácsi: De ha a valóságban mégis volna ott három körte és te látnád, hogy

— Mennyi maradna még ott?

a Böske megeszik egyet. Mennyi maradna még ott?

Jancsi: Egy se, mert a többit megeném én.

Erre felelj, ha tudsz!

Van egy nagy fa. Ezer ága. Ezer ágán ezer fészek. Ezer fészekben ezer tojás. Ezer tojásnak mégiscsak egy a sárgája.

— No, senki se találja ki?

— Hát a nagy fa az ég. Az ezer fészekben ezer tojás a csillagok. A sárgája meg... ezt már nem mondom meg.

— Ki örül annak, hogy elfogyott a kenyere?

— Aki csak akkor kap kalácsot, ha a kenyeret megette.

— Ez is igaz. De akit én kérdek, az még ennél is jobban örül. Mondd ki fordítva: *kép*. Megtudod.

Mondok egy könnyebbet:

— Mi az, ami akkor rövidebb, ha hozzátesznek?

— Édesapa tréfál.

— Nem tréfálok bíz én.

— Mi?

— Hát itt ez a szó: rövid. Ha hozzáteszem: ebb, nem rövidebb?

A gyerekek házat építettek a kertben.
Jancsi édesapja is ott volt. Nézte őket.

— Jó, jó, — mondja Jancsi édesapja —
csak az mondjátok meg nekem, hova rak-
ja a kőmives legelsőbbben a téglát, mikor
házat épít.

— Az alapba.

— Nem oda.

— A fenékre.

— Nem.

— A földre.

— Nem.

— Egymásra.

— Azt sem.

— Hát hova?

— Maga elé.

★

De most mást mondok:

— Melyik cigány látja a saját szemét?
(Amelyik a tükörbe néz.)

★

Hogyan repül a tarka tyúk a fára?
(Tarkán.)

★

Melyik ló lát oldalt úgy, mint elől?
(A vak ló.)

★

Melyik rózsának nincs tövise?
(A sapkarózsának.)

★

Ki az, aki mindig háttal ül a királynak
és mégcsak a kalapját se veszi le?

(A király kocsisa.)

Miért viselnek a király testőrei csákót?

(Hogy meg ne fázzon a fejük.)

Nappal mindig jár a szája,
éjjel mégse pihen ágyba.

Füle szétáll mind a kettő,
csillag mellett meglelhető.

Ha rátalálsz, megkapod,
éjjel nappal hordhatod.

(Sarkantyú.)

Miért fordul meg minden kutya három-
szor is, ha le akar ülni?

(Mert nem tudja, merre van az
ágy feje.)

Mi az: akármilyen okos, mégis számár
a neve?

(A nagy csacsi.)

Mi a különbség egy fényes ötpengős
és egy sáros egypengős között?

(Négy pengő.)

Éjjel nappal ég, soha el nem fogy és még csak hamuja sincs. Mi az?

(Az ég.)

★

Melyik óra mutatja a szép időt is?

(A napóra.)

★

Miféle kép az, amit a legfeketébb sötétségben legjobban láthatsz?

(Álomkép.)

★

Aki készíti, annak nem kell.

Aki megveszi, nem használja.

Aki használja, nem is látja. Mi az?

(Koporsó.)

★

Egy arasz széles és egy arasz hosszú és mégsem négyzet. Mi az?

(A keztyü.)

★

Két szénarakás meg hét szénarakás együtt, hány szénarakás?

(Egy.)

★

Háromszáz arató mit csinál egy nap legtöbbet?

(Lyukat a szalmaszálon.)

★

És háromszáz gyertya?

(Hamut.)

Télen nincsen bundája,
 mert a bundát nem állja.
 Bármily nagy is a hideg,
 ő sohasem didereg.
 Náthát se kap s nem köhög,
 nyakkötője sincs kötött.
 Mentől jobban fagy a fagy,
 melle antul dagadtabb.
 Minden gyerek örül neki
 s ő a gyereket szereti.
 De ha felsüt Isten napja,
 beléharap s elfogyasztja?

Mi az?

(A hóember.)

Egy veréb hordozza,
 hat ökör nem bírja.
 Budapesten nem látható,
 Vácon meg már található.
 Vízbe is van, mért ne lenne,
 Vak ha látná, boldog lenne,
 pedig hordja magával
 fehérszínű botjával.
 Aki hamar kitalálja,
 pengőt nyomok a markába.

Mi az?

(A v betű.)

Ketten vannak. Egyszerre indulnak.
 Egyik olyan jól tud futni, mint a másik.

Mégse érik utol egymást soha. Mi az?
(A kerékpár kerekei.)

Akkora mint egy tehén és olyan keskeny helyen megfordul, mint egy dió. Mi az?

(Ajtó.)

Mi van a tanítóbácsi meg a tanuló között az iskolában?

(Meg.)

Melyik madár erősebb tíz embernél is?
(A daru.)

Hol tartja a kocsis az ostorát?
(A nyelén.)

Három lábon ült a két láb.
Előtte állt im az egy láb.
Odament a négy láb erre
s az egy lábat elemelte.
Ejnye azt az ákom-bák,
ugrik föl a kettőláb,
háromlábát küldi nyomban,
a négy lábat hajtsa onnan.
Ám a négyláb megijedt,
oldott rögtön kereket,

az egy lábat elejtette.

Ejnye, ejnye teremtetten,

Hol az, ki ezt mind megfejtse?

(A két láb a csizmadia. A három-
láb a csizmadiaszék. A négyláb a
kutya. Az egyláb a sonka.)

*

Mit cselekszik az öreg ember legelőször
a toronyba?

(Örül, hogy fölért.)

*

Ácsok, ácsok, ácsok
de sok a forgácstok
Kertem körül jártok
Sziklára is hágtok
s így gondolok rátok
A név könny és átok
Ki se találjátok???

(Ács, rács, Mohács.)

★

Körből is áll,
Négy lábon is.
Körben is jár
négy lábon is.
Mi az?

(Ökör.)

★

Gyepen keltem, gyepen éltem. Arany voltam, ezüst lettem. Hold meglátta bölcsőmet. Nap meg a temetőmet.

Ki vagyok? Mi vagyok?

(Harmat.)

— Merre repülnek a madarak?

— Ki jobbra, ki balra.

— Ez sem igaz.

— Hát?

— Mindegyik arra, amerre a fejét tartja.

— Csakugyan! — nevettek a gyerekek.

Aki mindegyik kérdésemet kitalálja, az eljöhet arra az ebédre, amit én február 30-án a Gellérthegy tetején rendezek.
Lesz:

Baracklekvárleves.

Csokoládépecsenye tortával.

Cukorhalak fütyülősalátával.

Dióspalacsinta mézes borral.

Végül: egy tál cukros hab, de akkora tállal ám, hogy minden gyerek két marokkal eheti, mert én nem nézek oda.

Hát csak küldjétek el a neveteket, hogy a szakácsom tudja, hánynak főzzön.

Az új harang

A harangöntő udvarán ott heverték a harangok.

Másnap falusi emberek mentek a harangöntőhöz.

— Egy közép nagyságú harangot kérnénk, — mondotta az egyik, — mert az előbbi leesett a toronyból és összetörött. Hát avvégett gyöttünk...

A harangöntő sorra mutogatta a harangjait. Egy pálcikával megkongatta mindegyik harangnak az oldalát. Valamennyinek szép volt a hangja, ezért a harangöntő izgatottan várta, hogy melyiket ítélik alkalmasnak abba a toronyba.

A falusiaknak sok harang tetszett volna, de mivelhogy a József nevű harang volt a legolcsóbb, azt választották.

Hazavitték. Szép hosszú kötelet fűztek a fejére és felhúzták a toronyba.

Gyönyörű nyári reggel volt, mikor az új harang az ottani harangok közé megérkezett.

— Isten hozott, Isten hozott! — zengte mély halk hangon az öreg harang.

— Régen várunk, régen várunk! — mondta szaporán a kicsi.

Az új harang hideg méltósággal felelt

ezekre az üdvözlésekre. Elfoglalta helyét középen és megjegyezte:

— Ez a falusi levegő mennyivel jobb mint a városi!

Lenn a templomban megszólalt az orgona. A sipokból gyönyörű énekek röppentek elő, a templomban fel és alá lengedezve dicsérik az Istent. A két régi harang remegett a meghatottságtól.

Az új harang az ablakon át a mezőséget nézte. A mezőségről két feketeruhás ember közeledett a templom felé.

— Mit jelent ez? — kérdezi az új harang.

A kis harang felelet helyett messzehalló zokogásba kezdett:

— Jaj Istenem halott van
Halott van a faluban
Síratja a kis harang
Ging-galang, ging-galang.

Ezt elmondta százszor is, míg végre fáradtan állott meg és csendes zengéssel szólott:

— Szegény Sári néni, bizonyosan ő halt meg, mert már két hete nem látom a toronyból, hogy templomba jött volna.

A nap besütött a toronyba. A sugárakon egy méh is beszállott és körüldönögte

a harangokat. Elmondta nekik, hogy csak-ugyan Sári néni halt meg, az egész falu odajár siratni.

A harangok elszomorodtak. Csak az új harang maradt hidegen.

— Bánom is én, — szólt, — ha az egész világ meghal is.

Akkor megrándult az öreg harang kötele.

— Mit jelent ez? — kérdezte az új harang.

Az öreg harang felelet helyet mélyen búgó hangon kezdte az éneklést:

Giling-galang...

Bim-bam!

Bim-bam!

Dél van!

Dél van!

Hálálkodjunk!

Imádkozzunk,

Van kenyérünk,

Eledelünk

Van! Van!

Van! Van!

Bim-bam!

Bim-bam!

Dél van!

Dél van!

Az öreg harang érzéssel és méltósággal zúgta el sokszor ezt az éneket. Aztán megrándult az új harang kötele is egyszerre a másik kettőével.

— Mit jelent ez? — kérdezte ijedten az új harang.

A másik kettő felelet helyett zokogó zengéssel kezdte siratni a megboldogult Sári nénit. Az új harang egy szót sem szólott.

Mikor a két harang elvégezte a siratást, kinyílt a harangház ajtaja és belépett a harangozó.

— Hát te miért nem siratod a halottat? — kérdezte az új harangtól.

— Mi közöm vele! — felelte az új harang mogorván.

A harangozó a harang alá tekintett. Csodálkozva csapta össze a kezét:

— Ennek a harangnak nincsen szíve!

A fejét csóváltgatta, sietett a lépcsőn lefelé és így mormogott:

— Vissza kell mennünk a városba a harangöntőhöz. Ki látott már ilyet? Elfelelték elhozni a harangnak a szívét!

Másnap bementek a városba. Estére megérkezett a harang szíve. Már kora reggel beleakasztották egy láncon a mellébe és mikor az istentisztelet órája elérkezett, megrántották a kötelet.

Az új harang kétszer-háromszor meghimbálódott a levegőben, azután ezüstcsengésű, szép tiszta hangon rákezdte az éneket :

Giling-galang . . .	porból nézve
Giling-galang . . .	fel az égre
A jó lélek	fel az Úrra.
fehér galamb!	Giling-galang . . .
Gyertek, gyertek	Giling-galang . . .
a templomba,	A jó lélek
imádkozzunk	fehér galamb.
térdre hűllva.	Égbe szálló
Térdre hűllva,	Fehér galamb.
leborulva;	

A falusiak kiállottak az utcára és udvarokra, úgy hallgatták az új harang énekét. Némelyik ember a kalapját is levette.

Az új harang pedig az áhitattól és érzéstől reszketve a napsugárban csillogva énekelte tovább a templomba hívó szózatot. Hirdette fel és alá himbálódzva a toronyban. Közben ki-kitegintgetett a toronyablakon át a falura. El a messzeségbe. Még a távoli halmokon is látta az embereket, hogyan állanak meg és fordulnak vissza az ő hívó szózatára a templom felé.

— Szép! — szólt elérzékenyülten a másik két haranghoz. — Látjátok, hogyan jönnek a hívek az új harang szavára a templomba. Az én szavamra!

Délután, mikor Sári nénit temették, az új harang hangja is siratta. Olyan szép volt a három harang egybehangzó éneke, hogy az emberek és asszonyok a szemükhöz emelték a zsebkendőjüket és így szóltak:

— Sohasem hallottunk három harangot szebben szólni!

Az új harangnak ettől fogva, mintha élet szállott volna a szívvel a testébe. Minden iránt érdeklődött. Az orgona hangoktól ő is áhitattal és boldogan remegett. Örömmel hirdette a reggelt, szívesen a délut és áhitatosan az estét. Éjjel pedig a toronyablakon át vigyázva őrködött: nincs-e tűz valahol, hogy idejekorán megkongathassa a veszedelmet.

Néhány nap múlva, mikor a szél meglátogatta a harangokat és kedveskedve suttogott híreket más tornyok harangjairól, az új harangot is meglátta. Meglepetten sivított:

— Nini, a szív nélkül való harang! Hogy kerülsz te ide?

A harang boldog zengéssel felelte:

— Van már szívem, van! Van már szívem, van! És most tudom csak: milyen boldogtalan az, aki nem tud sem sírni, sem örülni.

DANTE

